

CENTRUL NAȚIONAL DE RĂSPUNS LA INCIDENȚE DE SECURITATE CIBERNETICĂ
Autoritatea Națională pentru Securitatea Rețelelor și Sistemelor Informatic

GHID PRACTIC

IDENTIFICAREA OPERATORILOR DE SERVICII ESENȚIALE

București, 06 septembrie 2019

Nr. 2074

[Pagină albă]

CUPRINS

Capitolul I. Introducere	5
Capitolul II. Identificarea operatorilor de servicii esențiale.....	6
Secțiunea 1. Date generale	6
Secțiunea 2. Identificarea serviciilor esențiale	6
Subsecțiunea 1. Catalogarea importanței serviciului.....	6
Subsecțiunea 2. Identificarea modului de furnizare a serviciului.....	7
Subsecțiunea 3. Stabilirea efectului de perturbare a serviciului în cazul producerii unui incident	7

[Pagină albă]

Capitolul I. Introducere

Transpunerea Directivei (UE) 2016/1.148 a Parlamentului European și a Consiliului din 6 iulie 2016 privind măsuri pentru un nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și a sistemelor informatice în Uniune este transpusă în România prin Legea nr. 362/2018 privind asigurarea unui nivel comun ridicat de securitate a rețelelor și sistemelor informatice, numită în continuare *Legea NIS*.

Operatorii economici și celelalte entități care operează ori furnizează servicii în cadrul sectoarelor și subsectoarelor definite în anexa la Legea NIS ori furnizează servicii esențiale din lista prevăzută la art. 20 lit. r, denumiți în continuare *OENIS*, au obligația de a identifica serviciile esențiale care vor fi folosite în procesul de evaluare a îndeplinirii condițiilor și criteriilor prevăzute la art. 6 din Legea NIS.

Operatorii serviciilor esențiale, denumiți în continuare *OSE*, sunt clasificați în funcție de sectoarele și subsectoarele menționate în anexa la Legea NIS. În asentimentul Legii NIS sunt identificate 12 categorii pentru OSE.

În procesul de identificare ca operator de servicii esențiale sunt parcurse următoarele etape:

Etapa 1. Identificarea serviciilor esențiale.

Etapa 2. Notificarea CERT-RO de către operatorii de servicii esențiale.

Etapa 3. Evaluarea și înscrierea operatorilor de servicii esențiale.

Prezentul Ghid de bune practici pentru identificarea unui operator de servicii esențiale, denumit în continuare Ghid, detaliază prima etapă din procesul de identificare a unui OSE, proces reglementat prin *OMCSI nr. 599/2019 privind aprobarea Normelor metodologice de identificare a operatorilor de servicii esențiale și furnizorilor de servicii digitale*, completat cu *OMCSI nr. 601/2019 pentru aprobarea Metodologiei de stabilire a efectului perturbator semnificativ al incidentelor la nivelul rețelelor și sistemelor informatice ale operatorilor de servicii esențiale*.

În procesul de identificare a operatorilor serviciilor esențiale CERT-RO – Autoritatea competentă la nivel național pentru securitatea rețelelor și sistemelor informatice (ANSRSI) – evaluează, cel puțin pentru fiecare sector/subsector menționat în Legea NIS, serviciile care sunt considerate esențiale pentru menținerea activităților societale și economice de cea mai mare importanță / critice, apoi OENIS din sectoare/subsectoare identifică care din aceste servicii le furnizează și evaluează, prin procesul de autoevaluare, îndeplinirea criteriilor de identificare ca operatori de servicii esențiale.

Atunci când OENIS evaluează dacă oferă un serviciu esențial pentru menținerea activităților societale sau economice de cea mai mare importanță / critice, este suficient să examineze dacă respectivul serviciu este inclus în **Lista serviciilor esențiale (LSE)**.

Pentru toate statele membre UE **sarcinile obligatorii în procesul de identificare și revizuire a operatorilor de servicii esențiale** sunt următoarele:

- 1. Identificarea serviciilor esențiale** – servicii pentru susținerea activităților societale și/sau economice de cea mai mare importanță / critice.
- 2. Identificarea operatorilor de servicii esențiale.**

Determinare efectului de perturbare semnificativ pentru OENIS se bazează pe o metodă de definire a pragurilor specifice care sunt maparea criteriilor existente definite la art. 6 alin. (2) pe condițiile de la art. 6 alin. (1) din Legea NIS. Metoda este stabilită în OMCSI nr. 601/2019.

De asemenea, acolo unde e cazul, vor fi luate în considerare criteriile și valorile de prag specifici sectorului. Procesul de stabilire este unul bazat pe autoevaluare.

Capitolul II. Identificarea operatorilor de servicii esențiale

Secțiunea 1. Date generale

În primă fază, OENIS identifică toate informațiile de care are nevoie pentru aplicarea procesului de identificare ca operator de servicii esențiale și elaborează o .

Elaborează **fișa de evaluare primară** care cuprinde următoarele:

☐	OENIS (Denumirea operatorului economic):	ABC SA
☐	Sector (Sectorul în care își desfășoară activitatea):	Energie
☐	Subsectorul (acolo unde e cazul):	Electricitate
☐	Tip entitate (conform Legii NIS și codului CAEN):	Producția de energie electrică / 3511
☞ Datele/informațiile au caracter de exemplu, despre o entitate economică fictivă.		

După completării fișei de evaluare primare, OENIS procedează la aplicarea procedurii de evaluare și identificare ca operator de servicii esențiale, procedură stabilită în OMCSI nr. 599/2019 coroborat cu OMCSI nr. 601/2019.

Secțiunea 2. Identificarea serviciilor esențiale

Pentru identificarea serviciilor esențiale, OENIS își evaluează toate serviciile furnizate prin prisma prevederilor de la art. 6 alin. (1) din Legea NIS.

Dacă în urma evaluării, serviciul satisface cumulativ cerințele impuse de art. 6 alin. (1) din Legea NIS, acesta este declarat serviciu esențial în accepțiunea Legii NIS, denumit în continuare *SENIS*.

În procesul de evaluare a unui serviciu în vederea identificării ca *SENIS*, OENIS: parcurge trei pași, respectiv Pasul 1) Catalogarea importanței serviciului; Pasul 2) Identificarea modului de furnizare a serviciului; Pasul 3) Stabilirea efectului de perturbare a serviciului în cazul producerii unui incident și ține cont de LSE stabilită la nivel de sector și subsector.

Lista serviciilor esențiale ia în considerare sectoarele și subsectoarele enumerate în anexa la Legea NIS și se referă la următoarele sectoare și subsectoare:

- Energie:** electricitate, petrol și gaze.
- Transport:** aerian, feroviar, apă și rutier.
- Bancar:** instituții de credit.
- Infrastructura pieței financiare:** locurile de tranzacționare și contrapărțile centrale.
- Sănătate:** furnizorii de asistență medicală (inclusiv spitale și clinici private).
- Apă:** alimentarea și distribuția apei potabile.
- Infrastructură digitală:** puncte de schimb internet, furnizori de servicii de sistem de nume de domeniu și registre de nume de domeniu de nivel superior.

Subsecțiunea 1. Catalogarea importanței serviciului.

Pasul 1 / OENIS consultă LSE corespunzătoare sectorului/subsectorului/tipului de entitate și identifică serviciul esențial.

LSE se găsește pe site-ul www.cert.ro la secțiune AUTORITATEA NAȚIONALĂ NIS / subsecțiunea PROCEDURI/GHIDURI / punctul IDENTIFICAREA OPERATORILOR DE SERVICII ESENȚIALE (OSE).

Întrebarea 1. Serviciul furnizat se află în Lista serviciilor esențiale?

Da. Procesul continuă cu subsecțiunea 2.

Nu. OENIS analizează și decide. Procesul este întrerupt sau continuă cu subsecțiunea 2.

În cazul în care, OENIS nu identifică un serviciu esențial furnizat din LSE, poate continua procesul de evaluare având ca bază o analiză internă a importanței respectivului serviciu asupra activității entității din punct de vedere societal și/sau economic.

- ☉ Exemplant. În urma analizei LSE (funcție de cele trei caracteristici: sector, subsector și tip entitate), OENIS a stabilit că furnizează serviciu esențial: Producerea energiei electrice (indiferent de tehnologia utilizată) utilizând NIS cu impact direct sau indirect asupra disponibilității serviciului esențial (A11). => **Procesul continuă.**

Subsecțiunea 2. Identificarea modului de furnizare a serviciului

Pasul 2 / OENIS să analizeze dacă respectivul serviciu depinde de rețele și sisteme informatice. Este clarificat dacă serviciul esențial îndeplinește a doua condiție a art. 6 alin. (1) lit. b) și anume dacă furnizarea serviciului depinde de o rețea și/sau de un sistem informatic.

- ✍ În practică, în lumea digitală de astăzi, se poate presupune că există o astfel de dependență pentru toate entitățile care furnizează un serviciu specific, cu excepția cazului în care entitatea în cauză poate furniza informații satisfăcătoare statului membru în cauză că nu există o astfel de dependență.

Întrebarea 2. Serviciul esențial depinde de o rețea sau sistem informatic?

Da. Procesul continuă cu subsecțiunea 3.

Nu. OENIS fundamentează analiza și relaționează cu CERT-RO, ANRSRI, pentru continuarea procesului. În funcție de analiza CERT-RO, procesul este întrerupt sau continuă cu subsecțiunea 3.

- ☉ Exemplant. Analizând datele/informațiile de care dispune, OENIS constată că: furnizarea serviciu esențial depinde de rețele și sisteme informatice. => **Procesul continuă.**

Subsecțiunea 3. Stabilirea efectului de perturbare a serviciului în cazul producerii unui incident

Pasul 3 / OENIS analizează riscul producerii incidentul ținând cont de factori intersectoriali, precum și, după caz, de factorii sectoriali. La acest pas OENIS stabilește dacă un incident are un efect disruptiv semnificativ asupra furnizării serviciului esențial.

La stabilirea efectului/gradului de perturbare a serviciului esențial se vor avea în vedere criteriile intersectoriale precizate la art. 6 alin. (2) din Legea NIS și, după caz, criteriile și valorile de prag sectoriale stabilite conform art. 6 alin. (3) din aceeași lege.

Factorii intersectoriali care se evaluează pentru stabilirea gradului de perturbare a furnizării serviciului esențial sunt cei enumerați la art. 6 alin. (2) din Legea NIS:

- numărul de utilizatori care se bazează pe serviciile furnizate de entitatea în cauză;
- dependența altor sectoare menționate în anexa II de serviciul furnizat de respectiva entitate;
- impactul pe care incidentele îl pot avea, în ceea ce privește gradul și durata, asupra activităților economice și sociale sau asupra siguranței publice;
- cota de piață a entității respective;
- răspândirea geografică în ceea ce privește zona care ar putea fi afectată de un incident;
- importanța entității pentru menținerea unui nivel suficient al serviciului, ținând cont de disponibilitatea unor mijloace alternative pentru furnizarea acestui serviciu.

Stabilirea gradului de perturbare a serviciului esențial presupune evaluarea impactului unui posibil incident în funcție de criteriile intersectoriale și, apoi dacă e cazul, de criteriile și valorile de prag stabilite la nivelul fiecărui sector și subsector, acolo unde e cazul. În cazul în care după evaluarea intersectorială se constată un grad semnificativ de perturbare nu se mai continuă și evaluarea sectorială/subsectorială.

Pentru stabilirea efectului de perturbare a serviciului esențial OENIS va aplica *Metodologia de stabilire a efectului perturbator semnificativ al incidentelor la nivelul rețelelor și sistemelor informatice ale operatorilor de servicii esențiale*, aprobată prin Ordinul MCSI nr. 601/2019. Metodologia este structurată pe două faze și este una în trepte.

 La acest moment, se află în procedură de avizare și aprobare hotărârea Guvernului prin care se stabilesc criteriile intersectoriale, precum și criteriile și valorile de prag sectoriale, acolo unde e cazul. În condițiile date, termenele stabilite prin Legea nr. 362/2018 pentru identificarea OSE nu pot fi asumate.

Întrebarea 3. Un incident cibernetic produs asupra rețelelor și sistemelor informatice are un efect disruptiv semnificativ asupra furnizării serviciului esențial?

Da. Procesul este finalizat, serviciul este declarat SENIS, OENIS este OSE și va notifica CERT-RO cu privire la acest fapt. Procedura este stabilită în OMCSI nr. 599/2019 titlul II, cap. II.

Nu. Procesul este întrerupt sau reluat, serviciul furnizat nu este SENIS, iar OENIS nu este OSE.

Exemplu. OENIS trece la evaluarea efectului perturbativ pe faze și trepte folosind metodologia stabilită în OMCSI nr. 601/2019.

Evaluarea presupune: identificarea de către OENIS a indicatorilor metrici (I) în funcție de criteriile intersectoriale sau sectoriale, după caz, și respectiv a valorilor corespunzătoare pentru indicatori (VI). După identificarea/stabilirea VI, OENIS trece la evaluarea comparativă a VI cu valorile de prag stabilite (P). În funcție de rezultatul comparativ, OENIS stabilește gradul de perturbare a furnizării SENIS (GP).

Faza 1. Evaluarea în funcție de criteriile intersectoriale.

OENIS aplică procedura stabilită în cap. II secțiunea a 2-a din Metodologie (OMCSI nr. 601/2019). Procedura se aplică de OENIS indiferent de sectorul/subsectorul din care face parte.

CI1. Numărul de utilizatori care se bazează pe serviciul furnizat. Din datele deținute OENIS constată că furnizează servicii atât pentru persoane fizice, cât și juridice.

Identificare (I): I11 (număr utilizatori/beneficiari) și/sau I12 (număr contracte încheiate).

Identificare/Stabilire (VI): VI(I11) = xxx; VI(I12) = yyy

Comparare (VI vs. P): VI(I1x) ≥ P sau VI(I1x) < P

Stabilire (GP): (1) Dacă VI(I1x) < P ⇒ GP(I1x) = Scăzut ⇒ procedura continuă cu CI2.

(2) Dacă VI(I1x) ≥ P ⇒ GP(I1x) = Mediu / Ridicat ⇒ serviciul evaluat = SENIS; procedura finalizată.

CI2. Dependența altor sectoare de serviciul furnizat.

Identificare (I): I21 (număr sectoare/subsectoare afectate) și/sau I22 (număr OSE afectați).

Identificare/Stabilire (VI): VI(I21) = xxx; VI(I22) = yyy

Comparare (VI vs. P): VI(I2x) ≥ P sau VI(I2x) < P

Stabilire (GP): (1) Dacă VI(I2x) < P ⇒ GP(I2x) = Scăzut ⇒ procedura continuă cu CI3.

(2) Dacă VI(I2x) ≥ P ⇒ GP(I2x) = Mediu / Ridicat ⇒ serviciul evaluat = SENIS; procedura finalizată.

CI3. Impactul pe care l-ar putea avea incidentele, în ceea ce privește intensitatea și durata, asupra activităților economice și societale sau asupra siguranței publice.

Identificare (I): I31 (durată incident) și/sau I32 (intensitate incident).

Identificare/Stabilire (VI): VI(I31) = xxx; VI(I32) = yyy

Comparare (VI vs. P): VI(I3x) ≥ P sau VI(I3x) < P

Stabilire (GP): (1) Dacă VI(I3x) < P ⇒ GP(I3x) = Scăzut ⇒ procedura continuă cu CI4.

(2) Dacă VI(I3x) ≥ P ⇒ GP(I3x) = Mediu / Ridicat ⇒ serviciul evaluat = SENIS; procedura finalizată.

CI4. Cota de piață.

Identificare (I): I41 (procente cotă de piață (CAEN)).

Identificare/Stabilire (VI): $VI(I41) = xx\%$

Comparare (VI vs. P): $VI(I41) \geq P$ sau $VI(I41) < P$

Stabilire (GP): (1) Dacă $VI(I41) < P \Rightarrow GP(I41) = \text{Scăzut} \Rightarrow$ procedura continuă cu CI5.

(2) Dacă $VI(I41) \geq P \Rightarrow GP(I41) = \text{Mediu / Ridicat} \Rightarrow$ serviciul evaluat = SENIS; procedura finalizată.

CI5. Distribuția geografică în ceea ce privește zona care ar putea fi afectată de un incident.

Identificare (I): I51 (zonă geografică afectată), I52 (număr unități administrativ teritoriale afectate) și/sau I53 (număr de țări afectate).

Identificare/Stabilire (VI): $VI(I51) = xx$; $VI(I52) = yy$; $VI(I53) = zz$

Comparare (VI vs. P): $VI(I5x) \geq P$ sau $VI(I5x) < P$

Stabilire (GP): (1) Dacă $VI(I5x) < P \Rightarrow GP(I5x) = \text{Scăzut} \Rightarrow$ procedura continuă cu CI5.

(2) Dacă $VI(I5x) \geq P \Rightarrow GP(I5x) = \text{Mediu / Ridicat} \Rightarrow$ serviciul evaluat = SENIS; procedura finalizată.

CI6. Importanța entității pentru menținerea unui nivel suficient al serviciului, ținând cont de disponibilitatea unor mijloace alternative pentru furnizarea serviciului.

Identificare (I): I61 (mijloc alternativ pentru furnizarea serviciului).

Identificare/Stabilire (VI): $VI(I61) = x$

Comparare (VI vs. P): $VI(I61) \geq 1$ sau $VI(I61) < 1$

Stabilire (GP): (1) Dacă $VI(I61) < P \Rightarrow GP(I61) = \text{Scăzut} \Rightarrow$ procedura continuă cu Faza a 2-a.

(2) Dacă $VI(I61) \geq P \Rightarrow GP(I61) = \text{Mediu / Ridicat} \Rightarrow$ serviciul evaluat = SENIS; procedura finalizată.

Rezultate faza 1. Dacă gradul de perturbare a furnizării SENIS rezultat este semnificativ, și anume, MEDIU sau RIDICAT, indiferent în ce treaptă, procesul se încheie, iar serviciul evaluat este unul esențial și, în consecință, OENIS îndeplinește condițiile de a fi OSE și va notifica CERT-RO. Dacă nu a putut fi stabilit un grad de perturbare sau gradul de perturbare rezultat a fost unul neesențial, și anume, SCĂZUT, metodologia continuă cu faza a 2-a.

Faza a 2-a. Evaluarea în funcție de criteriile sectoriale și valorile de prag, acolo unde e cazul.

OENIS aplică procedura stabilită în cap. II secțiunea a 3-a din Metodologie (OMCSI nr. 601/2019). Procedura se aplică de OENIS în funcție de sectorul/subsectorul din care face parte.

În exemplul nostru, OENIS aparține sectorului energie / subsectorul electricitate $\Rightarrow$ OENIS va aplica procedura specificată în subsecțiunea 1, respectiv subsectorul A.

CSA. Criteriu A11 – Producerea energiei electrice (indiferent de tehnologia utilizată) utilizând NIS cu impact direct sau indirect asupra disponibilității serviciului esențial.

Identificare (I): IA11 (puterea instalată (Pi) [indiferent de combustibilul utilizat]).

Identificare/Stabilire (VI): $VI(IA11) = x$

Comparare (VI vs. P): $VI(IA11) \geq 1$ sau $VI(IA11) < 1$

Stabilire (GP): (1) Dacă $VI(IA11) < P \Rightarrow GP(IA11) = \text{Scăzut} \Rightarrow$ procedura finalizată.

(2) Dacă $VI(IA11) \geq P \Rightarrow GP(IA11) = \text{Mediu / Ridicat} \Rightarrow$ procedura finalizată.

Rezultate faza a 2-a. Dacă gradul de perturbare a furnizării SENIS rezultat este semnificativ, și anume, MEDIU sau RIDICAT, procesul se încheie, iar serviciul evaluat este unul esențial și, în consecință, OENIS îndeplinește condițiile de a fi OSE și va notifica CERT-RO. Dacă gradul de perturbare rezultat a fost unul neesențial, și anume, SCĂZUT, metodologia se încheie, iar serviciul evaluat de OENIS, deși face parte din LSE, nu îndeplinește condițiile de a fi declarat SENIS și, în consecință, OENIS nu îndeplinește condițiile de OSE.

AUTORITATEA NAȚIONALĂ PENTRU SECURITATEA REȚELELOR ȘI SISTEMELOR INFORMATICE (ANSRSI)
DIRECȚIA REGLEMENTARE, EVIDENȚĂ, AUTORIZARE ȘI MONITORIZARE (DREAM)
SERVICIUL EVIDENȚA, AUTORIZARE ȘI ATESTARE (SEAA)
COMPARTIMENTUL EVIDENȚĂ OPERATORI ȘI FURNIZORI DE SERVICII (CEOFS)

G19/A11-001/09
ANSRSI/DREAM/SEAA/CEOFS